

Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa
(Trọn bộ 24 tập)

Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang
Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm
Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu
Sài Gòn 1998

--- o0o ---

Tập 21
QUYÊN THỨ 518
HỘI THỨ BA

Phẩm
XẢO TIỆN
Thứ 23 - 2

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát hằng khởi nghĩ này: “Các loại hữu tình ở trong đêm dài hành hữu sở đắc. Nghĩa là chấp có ngã cho đến kiến giả. Hoặc chấp có sắc uẩn cho đến thức uẩn. Hoặc chấp có nhãn xứ cho đến ý xứ. Hoặc chấp có sắc xứ cho đến pháp xứ. Hoặc chấp có nhãn giới cho đến ý giới. Hoặc chấp có sắc giới cho đến pháp giới. Hoặc chấp có nhãn thức giới cho đến ý thức giới. Hoặc chấp có nhãn xúc cho đến ý xúc. Hoặc chấp có nhãn xúc làm duyên sanh ra các thọ cho đến ý xúc làm duyên sanh ra các thọ. Hoặc chấp có địa giới

cho đến thức giới. Hoặc chấp có nhân duyên cho đến tăng thượng duyên. Hoặc chấp có vô minh cho đến lão tử. Hoặc chấp có mười thiện nghiệp đạo. Hoặc chấp có bốn tinh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Hoặc chấp có bốn nhiếp sự. Hoặc chấp có các pháp thắng thiện khác. Ta vì các hữu tình như thế nên cầu tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, tu các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát. Khi chứng được Vô thượng Chánh đẳng giác, khiến các hữu tình dứt hẳn chấp hữu sở đắc như thế”.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này trọn nên nghĩ đây, hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thăm phương tiện khéo léo được nhiếp thọ vậy. Nếu chưa viên mãn Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng và các Phật pháp khác vô lượng vô biên, quyết chẳng chứng vào thắng định chư Phật.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này bấy giờ tuy học ba môn giải thoát vào ra tự tại mà đối thật tế chưa liền tác chứng được, cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, nhân hành công đức chưa khéo viên mãn, chẳng chứng thật tế và các công đức khác. Nếu được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề mới có thể chứng được. Thiện Hiện phải biết, Bồ-tát Ma-ha-tát này bấy giờ tuy đối các công đức khác tu chưa viên

mãn, mà chỉ đối môn Không tam-ma-địa tu đã viên mãn.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát hằng khởi nghĩ này: Các loại hữu tình ở trong đêm dài thường hành các tướng. Hoặc chấp tướng nam, hoặc chấp tướng nữ, hoặc chấp tướng sắc, hoặc chấp tướng thanh, hoặc chấp tướng hương, hoặc chấp tướng vị, hoặc chấp tướng xúc, hoặc chấp tướng pháp, hoặc chấp tướng ngã, tướng pháp khác. Ta vì các hữu tình như thế nên cầu tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, tu các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát. Khi chứng được Vô thượng Chánh Đẳng Giác, khiến các hữu tình dứt hẳn các thứ chấp tướng như thế.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này trọn nên nghĩ đây, hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm phương tiện khéo léo được nhiếp thọ vậy. Nếu chưa viên mãn Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng và vô lượng vô biên Phật pháp khác, quyết chẳng chứng vào thắng định chư Phật.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này bảy giờ tuy học ba môn giải thoát vào ra tự tại mà đối thật tế chưa liền tác chứng, cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề nhân hành công đức chưa khéo viên mãn chẳng chứng thật tế và các công đức khác.

Nếu khi được Vô thượng Chánh đẳng giác mới có thể chứng được. Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này bấy giờ tuy đối các công đức khác tu chưa viên mãn, mà đối môn Vô tướng tam-ma-địa tu đã viên mãn.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát đã khéo tu học Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Đã khéo an trụ nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Đã khéo an trụ chơn như cho đến bất tư nghì giới. Đã khéo an trụ khổ tập diệt đạo thánh đế. Đã khéo tu học bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi. Đã khéo tu học không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn. Đã khéo tu học bốn tĩnh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Đã khéo tu học tám giải thoát cho đến mười biến xứ. Đã khéo tu học các bậc Bồ-tát. Đã khéo tu học đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn. Đã khéo tu học năm nhãn, sáu thần thông. Đã khéo tu học Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng. Đã khéo tu học đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả. Đã khéo tu học pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả, và vô lượng vô biên Phật pháp khác.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này trọn nên trí kiến thù thắng như thế, nếu đối sanh tử phát khởi tưởng vui hoặc nói có vui, hoặc đối ba cõi an trụ chấp trước, không có lẽ ấy.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này đã khéo tu hành phần pháp Bồ-đề. Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác và các đệ tử lẽ nên hỏi thử: “Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, lẽ vì sao tu hành phần pháp Bồ-đề mà chẳng chứng không, vô tướng, vô nguyện, vô sanh vô diệt, vô tác vô vi, vô tánh thật tế? Do chẳng chứng nên chẳng được quả Dự lưu, Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác Bồ-đề, mà siêng tu tập Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, thường không sờ chấp?”

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này khi được hỏi đây nếu khởi đáp này: “Các Bồ-tát Ma-ha-tát muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, chỉ nên suy nghĩ không, vô tướng, vô nguyện, vô sanh vô diệt, vô tác vô vi, vô tánh thật tế và tất cả phần pháp Bồ-đề khác, chẳng nên tu học”. Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa nhờ Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác trao cho ký Bất thối chuyển Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa được khai chỉ ký biệt rõ ràng trụ Bồ-tát Ma-ha-tát bậc Bất thối chuyển tu học pháp tướng.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này khi được hỏi đây, nếu khởi đáp này: “Các Bồ-tát Ma-ha-tát muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề nên chính suy nghĩ không, vô tướng, vô nguyện, vô sanh vô diệt, vô tác vô vi, vô tánh thật tế và tất cả

phần pháp BỒ-đề khác, cũng nên phương tiện như trước đã nói khéo léo tu học mà chẳng tác chứng”. BỒ-tát Ma-ha-tát này đã nhờ Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác trao cho ký Bất thối chuyển Vô thượng Chánh đẳng BỒ-đề. Sở dĩ vì sao? BỒ-tát Ma-ha-tát này đã được khai chỉ ký biệt rõ ràng trụ BỒ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển tu học pháp tướng.

Thiện Hiện! Nếu BỒ-tát Ma-ha-tát chưa được khai chỉ ký biệt rõ ràng trụ BỒ-tát Ma-ha-tát bậc Bất thối chuyển tu học pháp tướng. Phải biết BỒ-tát Ma-ha-tát này chưa khéo tu học Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lực, Bát-nhã Ba-la-mật-đa và tất cả phần pháp BỒ-đề khác, chưa vào bậc Bạc địa, chưa như các BỒ-tát Ma-ha-tát kia trụ bậc Bất thối chuyển, khai chỉ ký biệt rõ ràng an trụ tướng Bất thối chuyển.

Thiện Hiện! Nếu BỒ-tát Ma-ha-tát đã được khai chỉ ký biệt rõ ràng trụ BỒ-tát Ma-ha-tát bậc Bất thối chuyển tu học pháp tướng. Phải biết BỒ-tát Ma-ha-tát này đã khéo tu học Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lực, Bát-nhã Ba-la-mật-đa và tất cả phần pháp BỒ-đề khác, đã vào bậc Bạc địa, đã như các BỒ-tát Ma-ha-tát trụ bậc Bất thối chuyển, khai chỉ ký biệt rõ ràng, an trụ tướng Bất thối chuyển.

Cụ thọ Thiện Hiện thưa rằng: Bạch Thế Tôn! Vả có BỒ-tát Ma-ha-tát chưa được Bất thối chuyển năng khởi như thật đáp như thế chăng?

Phật bảo: Thiện Hiện! Có BỒ-tát Ma-ha-tát mặc dù chưa được Bất thối chuyển, mà năng đối đây khởi như thật đáp. Thiện Hiện phải biết: BỒ-tát Ma-ha-tát này mặc dù chưa được Bất thối chuyển, mà năng tu học Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa và tất cả phần pháp BỒ-đề khác đã được thành thực, giác tuệ bén suốt, hoặc nghe chẳng nghe năng như thật đáp như BỒ-tát Ma-ha-tát bậc Bất thối chuyển.

Cụ thọ Thiện Hiện lại thưa Phật rằng: Có nhiều BỒ-tát Ma-ha-tát cầu học Vô thượng Chánh đẳng BỒ-đề ít có năng như thật đáp như BỒ-tát Ma-ha-tát bậc Bất thối chuyển, bậc đã khéo tu trị, bậc chưa khéo tu trị mà an trụ vậy?

Phật bảo: Thiện Hiện! Như vậy, như vậy. Sở dĩ vì sao? Hiếm có BỒ-tát Ma-ha-tát được nhận tuệ ký Bất thối chuyển thù thắng như thế. Nếu có kẻ được nhận ký như thế đều năng đối đây khởi như thật đáp. Thiện Hiện! Nếu kẻ năng đối đây như thật đáp, phải biết đấy là BỒ-tát Ma-ha-tát đã trồng căn lành rất cực minh lợi, chỗ tu trí huệ lượng ấy sâu rộng, thế gian, trời, người, a-tổ-lạc thấy chẳng thể dẫn

cướp khiến kia phá hoại, chắc chắn được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát cho đến trong mộng cũng chẳng ưa muốn xưng khen pháp bậc Thanh văn, Độc giác, đôi pháp ba cõi cũng chẳng ưa muốn xưng khen. Thường quán các pháp như mộng, như vang, nói rộng cho đến như thành tâm hương, mặc dù quán như thế mà chẳng chứng thật tế. Phải biết Bồ-tát đây có tướng Bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát mộng thấy Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác có vô số lượng trăm ngàn trăm ức muôn ức chúng cung kính vây quanh mà vì thuyết pháp. Đã nghe pháp rồi khéo hiểu nghĩa thú. Hiểu nghĩa thú rồi tinh siêng tu hành tùy pháp hành pháp, vào tam-ma-địa khởi hạnh tùy pháp. Phải biết Bồ-tát này có tướng Bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát mộng thấy Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đủ ba mươi hai tướng Đại sĩ phu, tám mươi tùy hảo viên mãn trang nghiêm, thường quang một tâm soi sáng chung quanh. Ở vô lượng chúng vọt lên hư không hiện thần thông lớn thuyết Chánh pháp yếu, hóa

làm kẻ hóa sĩ khiến qua phương khác thi tác Phật sự. Phải biết Bồ-tát này có tướng Bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát mộng thấy giặc cuồng phá hoại thôn thành, hoặc thấy lửa khởi đốt cháy xóm làng, hoặc thấy sư tử hồ lang thú dữ rắn độc trùng ác muốn đến hại thân, hoặc thấy oan gia muốn chém nơi đầu, hoặc thấy cha mẹ anh em chị em thân hữu sắp đến mất mạng, hoặc thấy tự thân lạnh nóng đói khát và các việc khổ làm bức hại khó chịu. Thấy những việc đáng sợ hãi như thế thấy mà chẳng kinh chẳng sợ cũng chẳng lo rầu. Từ mộng tỉnh rồi tức suy nghĩ được ba cõi chẳng phải chơn thật, đều như mộng thấy, khi ta được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, phải vì hữu tình nói pháp ba cõi tất cả hư dối, đều như cảnh mộng. Phải biết Bồ-tát này có tướng Bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát cho đến trong mộng thấy có địa ngục, bàng sanh, quỷ giới các loại hữu tình, bèn khởi nghĩ này: Ta phải tinh siêng tu các hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát mau tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Trong cõi Phật ta được không có địa ngục, bàng sanh, quỷ giới và danh tự loại ấy. Từ mộng tỉnh rồi cũng khởi nghĩ ấy. Thiện Hiện! Phải biết Bồ-tát Ma-ha-tát này khi sẽ làm Phật chỗ ở định không ác thú. Sở dĩ vì sao? Vì hoặc

mộng hoặc tỉnh các pháp không hai không hai phần vậy. Phải biết Bồ-tát này có tướng Bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát trong mộng thấy lửa đốt địa ngục thấy các loại hữu tình, hoặc lại thấy cháy thành ấp xóm làng, bèn phát thệ nguyện: Ta nếu đã nhận ký Bất thối chuyển sẽ chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, nguyện lửa dữ đây tức thì tắt gấp, biến thành mát mẻ. Nếu Bồ-tát đây khởi nguyện này rồi, lửa thấy trong mộng tức thì tắt lẹ, phải biết đã được ký Bất thối chuyển. Nếu Bồ-tát đây khởi nguyện này rồi, lửa thấy trong mộng chẳng liền tắt gấp, phải biết chưa được Bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi tỉnh hiện thấy lửa dữ bùng khởi đốt các thành ấp, hoặc cháy xóm làng, bèn khởi nghĩ này: Ta ở trong mộng, hoặc ở khi tỉnh, từng thấy tự có các hành trạng tướng bậc Bất thối chuyển chưa xác thật hư. Nếu ta đã thấy đây thật có ấy, nguyện lửa dữ này tức thì tắt gấp, biến thành mát mẻ. Nếu Bồ-tát đây khởi thệ nguyện này phát lời thành thực, bấy giờ lửa dữ tức thì tắt lẹ, phải biết đã được ký Bất thối chuyển. Nếu Bồ-tát đây khởi thệ nguyện này phát lời thành thực, lửa chẳng tắt liền, phải biết chưa được ký Bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi tỉnh thấy lửa đốt các thành ấp hoặc cháy xóm làng, bèn khởi nghĩ này: Ta ở trong mộng hoặc ở khi tỉnh, từng thấy tự có các hành trạng tướng bậc Bất thối chuyển, nếu ta đã thấy định là thật có, tất chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, nguyện lửa dữ đây tức thì tắt gấp, biến thành mát mẻ. Bồ-tát Ma-ha-tát này phát lời thệ nguyện thành thật đây rồi, bấy giờ lửa dữ chẳng vì tắt gấp. Đốt cháy một nhà, vượt bỏ một nhà lại cháy một nhà, hoặc cháy một xóm, vượt bỏ một xóm lại cháy một xóm. Luân chuyển như thế lửa ấy mới chịu tắt. Bồ-tát Ma-ha-tát này nên tự biết rõ quyết định đã được ký Bất thối chuyển. Nhưng những nhà xóm bị cháy ấy do hữu tình kia gây làm tăng trưởng nghiệp hoại Chánh pháp. Kia do nghiệp ấy hoặc đọa ác thú trong vô lượng kiếp chịu quả chính khổ, nay sanh đạo người chịu tội thừa kia. Hoặc bởi nghiệp này sẽ đọa ác thú trải vô lượng kiếp chịu quả chính khổ, nay ở đạo người trước hiện chút tội.

Lại nữa, Thiện Hiện! Y như trước đã thuyết các thứ nhân duyên biết là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển, lại có trọn nên các hành trạng tướng biết là Bồ-tát Ma-ha-tát bất thối chuyển. Ta sẽ vì người phân biệt giải nói, người nên lắng nghe rất khéo suy nghĩ. Thiện Hiện thưa rằng: Dạ xin nói cho.

Phật bảo: Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát thấy có nam tử hoặc có nữ nhân hiện bị quỷ ám bắt chịu các khổ não chẳng thể xa lìa được, bèn khởi nghĩ này: “Nếu các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác biết ý muốn tôi đã được thanh tịnh, trao tôi ký Bất thối chuyển Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu tôi lâu phát tác ý thanh tịnh cầu chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, xa lìa tác ý Thanh văn Độc giác, chẳng đem tác ý Thanh văn, Độc giác cầu chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Nếu tôi đời sau tất được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề cùng đời vị lai lợi ích an vui các loại hữu tình. Nếu mười phương cõi hiện tại thật có vô lượng Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, các pháp nhiệm màu lợi vui hữu tình, các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác kia không gì chẳng thấy, không gì chẳng biết, không gì chẳng hiểu, không gì chẳng chứng, hiện biết thấy giác tất cả hữu tình ý muốn sai khác, nguyện đủ soi xét tâm tôi nghĩ gì và nói lời thành thật. Nếu tôi năng tu được hạnh Bồ-tát, chắc được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, cứu vớt hữu tình khổ sanh tử ấy, nguyện nam tử này hoặc nữ nhân đây chẳng bị quỷ làm rối hại, kia theo lời tôi tức phải bỏ đi”. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi nói lời ấy nếu quỷ kia chẳng vì bỏ đi, phải biết chưa được ký Bất thối chuyển. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi nói lời ấy, nếu quỷ kia tức vì bỏ đi, phải biết đã được ký Bất thối chuyển.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát chưa khéo tu học Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Chưa khéo an trụ nội không cho đến vô tánh tự tánh không. Chưa khéo an trụ chơn như cho đến bất tư nghì giới. Chưa khéo an trụ khổ tập diệt đạo thánh đế. Chưa khéo tu học bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi. Chưa khéo tu học bốn tĩnh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Chưa khéo tu học tám giải thoát cho đến mười biến xứ. Chưa khéo tu học không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn. Chưa khéo tu học đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn. Chưa vào Bồ-tát Chánh tánh ly sanh. Chưa tu hành đủ tất cả Phật pháp. Xa lìa Bồ-tát phương tiện khéo léo. Chưa khỏi bị ác ma làm não loạn. Đối các ma sự chưa năng giác biết được. Chẳng tự độ lượng căn lành dày mỏng, bắt chước các Bồ-tát phát lời thành thật, bèn bị ác ma làm dối gạt.

Bồ-tát Ma-ha-tát này thấy có nam tử hoặc có nữ nhân hiện bị quỷ làm ám bắt, chịu các khổ não chẳng năng xa lìa được, tức bèn nhẹ phớt, phát lời thành thật rằng: Nếu tôi đã từ chư Phật quá khứ nhận được ký Bất thối chuyển Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, khiến nam tử này hoặc nữ nhân đây chẳng bị quỷ làm rối hại, kia theo lời ta phải mau bỏ đi. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi nói lời đây rồi, bấy

giờ ác ma vì làm dối gạt nên bèn xua đuổi quỷ kia khiến đi. Sở dĩ vì sao? Vì oai lực ác ma hơn quỷ mỹ kia, vậy nên quỷ bị ma dạy khiến tức liền bỏ đi. Bồ-tát Ma-ha-tát này thấy việc ấy rồi vui mừng nháy nhót khởi nghĩ này rằng: Quỷ nay đi rồi là oai lực của ta. Sở dĩ vì sao? Vì quỷ mỹ kia theo ta đã phát thệ nguyện tức thì buông thả nam tử nữ nhân này, không riêng có duyên cớ nào khác vậy.

Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng hay biết được ác ma đã làm, bảo là sức mình, yên trí sanh vui mừng, rồi ỷ đầy khinh dể các Bồ-tát khác rằng: Ta đã từ chư Phật quá khứ nhận được ký Bất thối chuyển Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, sở phát thệ nguyện đều chẳng luống uổng. Các người chưa nhờ chư Phật trao ký chẳng nên bắt chước ta phát lời thành thật, giả sử có cố mong muốn tất không kết quả nào. Bồ-tát Ma-ha-tát này vì khinh dể chê mắng các Bồ-tát, nên vọng ỷ chút khả năng đối các công đức sanh trưởng nhiều thứ tăng thượng mạn, nên xa lìa Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, chẳng năng chứng được Nhất thiết trí trí. Bồ-tát Ma-ha-tát này vì không sức phương tiện khéo léo nên sanh trưởng nhiều thứ tăng thượng mạn vậy, hủy chê khinh dể các Bồ-tát, nên mặc dù siêng tinh tiến mà rơi Thanh văn hoặc bậc Độc giác. Bồ-tát Ma-ha-tát này vì phước đức mỏng, nên sở tác sự nghiệp, phát lời

thành thật đều động ma sự. Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng hay gần gũi cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen bậc chơn thiện tri thức, chẳng hay thỉnh hỏi hành tướng với Bồ-tát đã được Bất thối chuyển, chẳng hay hỏi học các ác ma quân sở tác sự nghiệp. Bởi vậy ma trói buộc lại càng bền chắc.

Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng lâu tu hành Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lực, Bát-nhã Ba-la-mật-đa, cho đến xa lìa phương tiện khéo léo, nên bị ma làm lừa gạt. Vậy nên, Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát nên khéo giác biết các việc ác ma.

Lại nữa, Thiện Hiện! Vì sao Bồ-tát Ma-ha-tát chẳng lâu tu hành Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lực, Bát-nhã Ba-la-mật-đa, cho đến xa lìa phương tiện khéo léo nên bị ác ma làm lừa gạt, khuyên các Bồ-tát nên khéo giác biết? Nghĩa là có ác ma vì muốn làm lừa gạt, nên phương tiện hóa làm các thứ hình tượng, đi đến chỗ Bồ-tát Ma-ha-tát nói lời như vậy: Khốn thay! Thiện nam tử! Ngươi tự biết ư? Chư Phật quá khứ đã từng trao ngươi ký Đại Bồ-đề. Ngươi đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề quyết định sẽ được, chẳng còn quay lui. Cái thân ngươi, cha mẹ, anh em chị em, thân hữu quyến thuộc cho đến danh tự sai khác bảy đời, ta đều biết rõ. Thân ngươi sanh ở phương nào nước

nào thành nào ấp nào trong xóm làng nào, người sanh ở năm nào tháng nào ngày nào giờ nào, sanh trong túc tướng vương nào, Như vậy ác ma nếu thấy Bồ-tát bầm tánh mềm mại, các căn mờ chậm, bèn dối ghi rằng: Người ở đời trước đã thọ căn tánh, đã từng như vậy. Nếu thấy Bồ-tát bầm tánh cứng cõi, các căn sáng bén, bèn dối ghi rằng: Người ở đời trước đã thọ căn tánh cũng từng như vậy. Nếu thấy Bồ-tát ở chỗ vắng vẻ, hoặc thường khát thực, hoặc thọ một thực, hoặc một ngôi thực, hoặc một bát thực, hoặc ở trong má, hoặc ở đất trống, hoặc ở gốc cây, hoặc áo giẻ lượm, hoặc chỉ ba y, hoặc thường ngồi chằng năm, hoặc trải chiếc cụ như cũ, hoặc ít muốn, hoặc vui đủ, hoặc ưa xa lìa, hoặc ưa định vắng lặng, hoặc đủ chính niệm, hoặc đủ diệu huệ, hoặc chẳng trọng lợi dưỡng, hoặc chẳng quý danh dự, hoặc ưa liêm kiệm chân chẳng thoa dầu, hoặc bớt ngủ nghỉ, hoặc lìa lay cử, hoặc ưa nói ít, hoặc muốn nói nhẹ. Như vậy ác ma thấy các thứ hạnh Bồ-tát này rồi, bèn dối ghi rằng: Người ở đời trước cũng từng như vậy. Sở dĩ vì sao? Vì người nay trọn nên công đức thù thắng như vậy như vậy, thế gian đồng thấy. Đời trước định lẽ cũng có công đức thù thắng như vậy, nên tự vui mừng đi chớ nên tự khinh. Bồ-tát Ma-ha-tát này nghe ác ma đây nói công đức quá khứ vị lai kia, và nói thân hữu, tự thân danh thấy sai khác hiện tại, gồm khen các thứ căn

lành thù thắng, vui mừng nhảy nhót, sanh nhiều tầng thượng mạn lần khinh hủy mắng các Bồ-tát khác.

Bấy giờ ác ma biết kia ám động khởi tầng thượng mạn khinh lần người khác, lại bảo đó rằng: Người định trọn nên công đức thù thắng, Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác quá khứ đã trao ký cho người, người đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề định sẽ chứng được chẳng quay lui lại, vì đã có tướng lành hiện trước như thế.

Khi ấy ác ma vì muốn làm rối loạn, nên hoặc dối hiện làm hình tượng tại gia, hoặc dối hiện làm cha mẹ, anh em, chị em, thân hữu, phạm chí, sư chủ, trời, rồng, dược-xoa, người phi người thấy các thứ hình tượng, đến chỗ Bồ-tát Ma-ha-tát đây nói lên lời này: Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác quá khứ đã trao người ký Đại Bồ-đề lâu rồi, người đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề quyết định sẽ được chẳng quay lui lại nữa. Sở dĩ vì sao? Vì các trạng tướng công đức Bồ-tát Ma-ha-tát bậc Bất thối chuyển người đều có đủ, nên tự tôn trọng, chớ sanh do dự. Khi Bồ-tát đây nghe lời kia rồi tâm tăng thượng mạn lại càng kiên cố thêm.

Thiện Hiện phải biết: Như ta đã nói các hành trạng tướng Bồ-tát Ma-ha-tát thật được Bất thối

chuyển, Bồ-tát Ma-ha-tát này thật đều chẳng có. Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này bị ma nắm giữ, bị ma làm rối, chẳng được tự tại. Sở dĩ vì sao? Bồ-tát Ma-ha-tát này đối các hành trạng tướng Bồ-tát Ma-ha-tát được Bất thối chuyển thật đều chưa có. Chỉ nghe ác ma dối nói đức kia và các danh tự rồi sanh tăng thượng mạn, lấn khinh hủy mắng các Bồ-tát khác. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, nên khéo giác biết các việc ác ma.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát phải ma nắm giữ, bị ma làm ám, chỉ nghe danh tự vọng sanh chấp trước. Sở dĩ vì sao? Vì Bồ-tát Ma-ha-tát này trước chưa tu học Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lực, Bát-nhã Ba-la-mật-đa và vô lượng vô biên các Phật pháp khác. Bởi nhân duyên đây khiến ma được cơ hội. Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng năng biết rõ hành tướng uẩn ma, hành tướng tử ma, hành tướng thiên ma, hành tướng phiền não ma. Bởi nhân duyên đây khiến ma được cơ hội. Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng năng biết rõ sắc uẩn thọ uẩn tưởng uẩn hành uẩn thức uẩn và vô lượng pháp môn khác. Cũng chẳng biết rõ các pháp danh tự thật tướng hữu tình, chỗ gọi vô tướng. Bởi nhân duyên đây khiến ma được cơ hội, phương tiện hóa làm các thứ hình tượng bảo Bồ-tát Ma-ha-tát này

rằng: Người đã tu hành nguyện hạnh đã mãn, sẽ được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Khi người thành Phật sẽ được công đức thắng diệu như thế, danh hiệu tôn quý. Nghĩa là ác ma kia biết Bồ-tát đây đêm dài nghĩ muốn khi ta thành Phật sẽ được công đức danh hiệu như thế, tùy kia nghĩ muốn mà ghi nói đó.

Khi Bồ-tát này xa lìa Bát-nhã Ba-la-mật-đa, vì không phương tiện khéo léo nên nghe ma ghi nói bèn khởi nghĩ rằng: Người này lạ thay, vì ta ghi nói sẽ được thành Phật công đức danh hiệu cùng ta đêm dài nghĩ muốn hợp nhau, do đây nên biết chư Phật quá khứ quyết đã trao ta ký Đại Bồ-đề. Ta đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề quyết định sẽ được chẳng còn quay lui. Khi ta thành Phật, tất định sẽ được công đức danh hiệu tôn quý như thế. Bồ-tát Ma-ha-tát này như vậy ác ma hoặc quyền thuộc ma, hoặc ma nắm giữ các Sa-môn thấy, ghi nói đời sau thành Phật danh hiệu như vậy như vậy, kiêu mạn càng tăng: Ta ở vị lai định sẽ làm Phật, chắc được công đức danh hiệu như thế, các Bồ-tát kia không ngang cùng ta.

Thiện Hiện phải biết: Như Ta đã nói các hành trạng tướng Bồ-tát Ma-ha-tát đã được Bất thối chuyển, Bồ-tát Ma-ha-tát đây đều chưa thành tựu, chỉ nghe ma nói thành Phật hư danh bèn sanh kiêu

mạn, khinh chê hủy nhục chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát khác. Bồ-tát Ma-ha-tát này do hành kiêu mạn khinh chê hủy nhục các Bồ-tát Ma-ha-tát kia, nên xa lìa Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Bồ-tát Ma-ha-tát này xa lìa Bát-nhã Ba-la-mật-đa, vì không phương tiện khéo léo nên bỏ bạn lành, nên thường bị bạn ác nhiếp thọ, nên phải rơi Thanh văn hoặc bậc Độc giác.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này hoặc có thân đây lại được chánh niệm, chí thành hồi lỗi, bỏ tâm kiêu mạn, thường thường gần gũi cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen bạn lành chơn tịnh. Kia dù trôi lăn sanh tử nhiều thời, mà sau lại nương Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm, lần hồi tu học sẽ chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này nếu có thân đây chẳng được chánh niệm, chẳng năng hồi lỗi, chẳng bỏ mạn tâm, chẳng muốn gần gũi cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen bạn lành chơn tịnh. Kia quyết định trôi lăn sanh tử nhiều thời, sau dù tinh tiến tu các nghiệp lành, mà rơi Thanh văn hoặc bậc Độc giác.

Ví như kẻ Bí-sô cầu Thanh văn, đối bốn trọng tội nếu tùy phạm một bèn chẳng Sa-môn, chẳng con Thích-ca. Kia ở đời hiện, định chẳng năng được quả

Dự lưu thủy, vọng chấp hư danh. Bồ-tát cũng vậy, chỉ nghe ma nói thành Phật danh suông, bèn khởi mạn tâm khinh chê hủy báng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát khác, phải biết tội đây hơn Bí-sô kia đã phạm bốn trọng vô lượng bội số.

Thôi Bí-sô kia đã phạm bốn trọng, tội Bồ-tát đây hơn năm vô gián cũng vô lượng bội. Sở dĩ vì sao? Vì Bồ-tát Ma-ha-tát này thật chẳng trọn nên công đức thù thắng, nghe ác ma nói hư danh thành Phật, bèn tự kiêu mạn khinh các Bồ-tát. Vậy nên tội đây hơn năm vô gián. Do đây nên biết: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, nên khéo giác biết việc ma ghi nói hư danh hiệu thủy vi tế như thế.

Lại nữa, Thiện Hiện! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hạnh viễn ly, nghĩa là ở ẩn núi rừng, chăm trồng đồng nội, ở chỗ vắng vẻ, ngồi yên suy nghĩ. Khi có ác ma đi đến chỗ ấy cung kính khen ngợi công đức viễn ly, là nói lời này: Hay thay Đại sĩ! Năng tu hạnh chơn viễn ly như thế. Hạnh viễn ly đây đã được tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cộng đồng xưng khen, Thiên Đế Thích thấy chư thiên thần tiên đều chung giữ hộ, cúng dường tôn trọng, nên thường ở đây chớ đi nơi khác. Thiện Hiện phải biết: Ta chẳng

khen ngợi các Bồ-tát Ma-ha-tát ở chỗ vắng vẻ, đồng nội, núi rừng, ngồi yên suy nghĩ tu hạnh viễn ly.

Bấy giờ, Thiện Hiện bèn thưa Phật rằng: Các Bồ-tát Ma-ha-tát nên tu những hạnh viễn ly nào mà Phật chẳng khen ở chỗ vắng vẻ, đồng nội, núi rừng, bỏ đồ nằm tốt, ngồi yên suy nghĩ công đức viễn ly?

Phật bảo: Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát hoặc ở núi rừng chăm trống đồng, nội chỗ vắng vẻ, hoặc trụ thành ấp xóm làng, chỗ vương đô ồn tạp, chỉ năng xa lìa phiền não ác nghiệp và các tác ý Thanh văn, Độc giác, hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm và tu các công đức thắng diệu khác. Đây gọi hạnh Bồ-tát chơn viễn ly. Hạnh viễn ly đây đã được tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cộng đồng xưng khen, đã được chư Phật Thế Tôn cộng đồng khai cho, các chúng Bồ-tát thường nên tu học, hoặc ngày hoặc đêm nên chính suy nghĩ tinh tiến tu hành pháp viễn ly đây. Đây gọi Bồ-tát tu hạnh viễn ly. Hạnh viễn ly đây chẳng lẫn tạp tác ý Thanh văn, Độc giác, chẳng lẫn tạp tác tất cả phiền não ác nghiệp, lìa các ồn tạp, rốt ráo thanh tịnh, khiến các Bồ-tát Ma-ha-tát mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, lợi vui hữu tình thường không dứt hết.

Thiện Hiện phải biết: Ác ma đã khen ẩn nơi núi rừng, chăm trống, đồng nội, chỗ vắng vẻ, bỏ đồ nằm

tốt, ngồi yên suy nghĩ, chẳng phải hạnh chơn viên ly các BỒ-tát. Sở dĩ vì sao? Vì hạnh viên ly kia còn có lẫn ồn tạp, nghĩa là kia hoặc lộn ác nghiệp phiền não, hoặc lộn tác ý Thanh văn, Độc giác, đối Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm chẳng thể tinh siêng tín thọ tu học, chẳng thể viên mãn được Nhất thiết trí trí.

Thiện Hiện phải biết: Có BỒ-tát Ma-ha-tát tuy muốn tu hành pháp hạnh viên ly được ma khen ngợi mà khởi tâm kiêu mạn chẳng thanh tịnh, khinh dễ hủy chê chúng các BỒ-tát Ma-ha-tát khác. Nghĩa là có chúng BỒ-tát Ma-ha-tát mặc dù ở thành ấp xóm làng vương đô, mà tâm thanh tịnh chẳng lẫn lộn các thứ phiền não ác nghiệp và tác ý các Thanh văn, Độc giác, tinh siêng tu học Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lực, Bát-nhã Ba-la-mật-đa, nói rộng cho đến nhất thiết tướng trí, nghiêm tịnh cõi Phật, thành thực hữu tình. Mặc dù ở chỗ ồn náo mà tâm vắng lặng, thường siêng tu tập hạnh chơn viên ly. Kia đối chúng BỒ-tát Ma-ha-tát chơn tịnh như thế tâm sanh kiêu mạn khinh mỉa hủy chê bài báng lẫn át.

Thiện Hiện phải biết: BỒ-tát Ma-ha-tát này xa lìa Bát-nhã Ba-la-mật-đa, vì không phương tiện khéo léo, nên mặc dù cư trú đồng nội rộng trăm ngàn dặm, trong ấy tuyệt không các ác cầm thú rắn

bọ cạp trộm giặc, chỉ có quý thần la sát bà thầy đạo ở trong ấy mà thôi. Kia cư trú chỗ vắng vẻ như thế, tuy đã qua một năm, hoặc năm hoặc mười hoặc lại cho đến trăm ngàn trăm ức, hoặc hơn số này, tu hạnh viễn ly, mà chẳng biết rõ hạnh chơn viễn ly. Nghĩa là chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát mặc dù ở những chỗ ồn náo mà nơi tâm vắng lặng, xa lìa các thứ phiền não ác nghiệp và tác ý các Thanh văn, Độc giác phát tới Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện phải biết: Các Bồ-tát này mặc dù ở đồng nội qua lâu nhiều thời, mà lẫn lộn tác ý Thanh văn, Độc giác, đôi hai chỗ kia rất sanh ưa đắm, nương pháp hai chỗ đó tu hạnh viễn ly, lại đôi hạnh đây rất sanh say nhiễm. Kia dù tu hạnh viễn ly như thế mà chẳng xứng thuận tâm chư Phật.

Thiện Hiện phải biết: Ta đã xưng khen hạnh chơn viễn ly các Bồ-tát Ma-ha-tát, Bồ-tát Ma-ha-tát này đều chẳng thành tựu. Kia đôi trong hạnh chơn tịnh viễn ly cũng chẳng thấy có hành tướng tương tự. Sở dĩ vì sao? Vì kia đôi hạnh chơn viễn ly như thế chẳng sanh ưa muốn, chỉ vui siêng tu hạnh viễn ly sông của Thanh văn, Độc giác.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này khi tu hạnh chẳng chơn tịnh viễn ly, mà đến trong hư không vui mừng khen ngợi, bảo rằng: Đại sĩ! Hay

thay! Hay lắm! Người năng siêng tu hạnh chơn viên ly. Hạnh viên ly đây được tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác cộng đồng xưng khen. Người đối hạnh này tinh siêng tu học mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này chấp đấm pháp hạnh sở tu viên ly của Nhị thừa như thế cho là hơn hết, khinh mĩa chê hủy trụ Bồ-tát thừa, mặc dù cư trụ chỗ ồn náo mà tâm vắng lặng thành thiện pháp điều hòa. Nghĩa là các Bí-sô bảo: Kia chẳng năng tu được hạnh viên ly, thân ở ồn náo, tâm chẳng vắng lặng, không thiện pháp điều hòa.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này đối Bồ-tát Ma-ha-tát trụ hạnh chơn viên ly đã được Phật khen khinh khi hủy chê, bảo ở ồn náo tâm chẳng vắng lặng, chẳng năng siêng tu hạnh chơn viên ly. Đối Bồ-tát Ma-ha-tát trụ hạnh chơn ồn tạp các Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác chỗ chẳng xưng khen, lại tôn trọng khen ngợi bảo chẳng ồn tạp, nơi tâm vắng lặng năng chính tu hành được hạnh chơn viên ly.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này đối kẻ nên gần gũi cung kính cúng dường như Thế Tôn, mà chẳng gần gũi cúng dường cung kính, trái lại sanh khinh miệt. Đối kẻ nên xa lìa chẳng nên gần

gửi cung kính cúng dường như bạn ác, mà trái lại gần gũi cúng dường cung kính như thờ Thế Tôn.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này xa lìa Bát-nhã Ba-la-mật-đa, vì không phương tiện khéo léo, nên vọng sanh các thứ phân biệt chấp trước. Sở dĩ vì sao? Vì kia chẳng phải nghĩ này: Chỗ ta tu học là chơn viễn ly, nên bị kẻ phi nhân xưng khen hộ niệm. Ta ở thành ấp thân tâm rối loạn ai mà cung kính hộ niệm, cung kính khen mỹ. Bồ-tát Ma-ha-tát này bởi nhân duyên đây tâm nhiều kiêu mạn khinh khi hủy chê chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát khác, phiền não ác nghiệp tăng trưởng ngày đêm.

Thiện Hiện phải biết: Bồ-tát Ma-ha-tát này đối chúng Bồ-tát Ma-ha-tát khác là kẻ hàng thịt, làm ô uế chúng Bồ-tát Ma-ha-tát. Mặc dù giống tướng Bồ-tát Ma-ha-tát, mà là đại tặc trong trời người, dối gạt người, trời, a-tổ-lạc thấy, thân kia tuy mặc pháp phục Sa-môn mà tâm thường ôm ý muốn làm việc trộm cướp. Các kẻ có tâm phát tới Bồ-tát thừa chẳng nên gần gũi cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen ác nhân như thế. Sở dĩ vì sao? Vì những các người này ôm tăng thượng mạn, ngoài giống Bồ-tát trong nhiều phiền não. Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát chơn thật chẳng bỏ Nhất thiết trí trí, chẳng bỏ Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, thâm tâm muốn cầu Nhất thiết trí trí, muốn được

Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, khắp vì lợi vui các hữu tình ấy, chẳng nên gần gũi cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen ác nhân như thế.

Thiện Hiện phải biết: Các Bồ-tát Ma-ha-tát thường nên tinh tiến tu trị sự nghiệp, chán lìa sanh tử, chẳng đắm ba cõi. Đối hạng người ác tặc hàng thịt kia thường nên phát sanh từ bi hỷ xả, nên khởi nghĩ này: Ta chẳng nên khởi tội lỗi như ác nhân kia đã khởi. Nếu phải mất niệm như kia tạm khởi, tức thì giác biết khiến mau trừ diệt. Vậy nên, Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề phải khéo giác biết các việc ác ma, nên siêng tinh tiến xa lìa trừ diệt tội lỗi như Bồ-tát kia đã khởi, siêng cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tăng thượng ý vui muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, thường nên gần gũi cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen bạn lành chơn tịnh.

Bấy giờ, Thiện Hiện bèn thưa Phật rằng: Những hạng nào gọi là bạn lành chơn tịnh các Bồ-tát Ma-ha-tát?

Phật bảo: Thiện Hiện! Tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác là bạn lành chơn tịnh các Bồ-tát.

Tất cả chúng Bồ-tát Ma-ha-tát cũng là bạn lành chơn tịnh các Bồ-tát. Có các Thanh văn và các Thiện sĩ năng vì chúng Bồ-tát Ma-ha-tát tuyên nói khai chỉ phân biệt rõ ràng pháp môn tương ưng Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa khiến cho dễ hiểu, cũng là bạn lành chơn tịnh các Bồ-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa là bạn lành chơn tịnh các Bồ-tát. Bốn niệm trụ cho đến tám thánh đạo chi cũng là bạn lành chơn tịnh các Bồ-tát. Bốn tĩnh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định cũng là bạn lành chơn tịnh các Bồ-tát. Tám giải thoát cho đến mười biến xứ cũng là bạn lành chơn tịnh các Bồ-tát. Không, vô tướng, vô nguyện giải thoát môn cũng là bạn lành chơn tịnh các Bồ-tát.

Cực hỷ địa cho đến Pháp vân địa cũng là bạn lành chơn tịnh các Bồ-tát. Đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn cũng là bạn lành chơn tịnh các Bồ-tát. Năm nhãn, sáu thần thông cũng là bạn lành chơn tịnh các Bồ-tát. Như Lai mười lực cho đến mười tám pháp Phật bất cộng cũng là bạn lành chơn tịnh các Bồ-tát. Đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả cũng là bạn lành chơn tịnh các Bồ-tát. Pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả cũng là bạn lành chơn tịnh các Bồ-tát. Nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí cũng là

bạn lành chơn tịnh các BỒ-tát. Dứt hẳn tất cả tập khí nối nhau cũng là bạn lành chơn tịnh các BỒ-tát. Tất cả hạnh BỒ-tát Ma-ha-tát cũng là bạn lành chơn tịnh các BỒ-tát. Chư Phật Vô thượng Chánh đẳng BỒ-đề cũng là bạn lành chơn tịnh các BỒ-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Khổ thánh đế cho đến đạo thánh đế là bạn lành chơn tịnh các BỒ-tát. Các pháp duyên tánh cũng là bạn lành chơn tịnh các BỒ-tát. Các nhóm duyên khởi cũng là bạn lành chơn tịnh các BỒ-tát. Nội không cho đến vô tánh tự tánh không cũng là bạn lành chơn tịnh các BỒ-tát. Chơn như cho đến bất tư nghì giới cũng là bạn lành chơn tịnh các BỒ-tát.

Lại nữa, Thiện Hiện! Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa cùng chúng các BỒ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm biết, làm trí làm huệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm còn làm bãi, làm về làm tới, làm cha làm mẹ.

Bốn niệm trụ cho đến nhất thiết tướng trí cũng cùng chúng BỒ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm biết, làm trí làm huệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm còn làm bãi, làm về làm tới, làm cha làm mẹ.

Dứt hẳn tất cả tập khí nối nhau, tất cả hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chư Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề cũng cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm biết, làm trí làm huệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm còn làm bãi, làm về làm tới, làm cha làm mẹ.

Lại nữa, Thiện Hiện! Khổ thánh đế cho đến đạo thánh đế cũng cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm biết, làm trí làm huệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm còn làm bãi, làm về làm tới, làm cha làm mẹ.

Các pháp duyên tánh và nhánh duyên khởi cũng cùng chúng Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm biết, làm trí làm huệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm còn làm bãi, làm về làm tới, làm cha làm mẹ.

Nội không cho đến vô tánh tự tánh không cũng cùng chúng Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm biết, làm trí làm huệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm còn làm bãi, làm về làm tới, làm cha làm mẹ.

Chơn như cho đến bất tư nghi giới cũng cùng chúng Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm biết, làm trí làm huệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm còn làm bãi, làm về làm tới, làm cha làm mẹ.

Sở dĩ vì sao? Vì tất cả chư Phật Thế Tôn quá khứ vị lai hiện tại đều dùng Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa, nói rộng cho đến chơn như cho đến bất tư nghi giới làm thầy làm dẫn, làm sáng làm đuốc, làm đèn làm soi, làm hiểu làm biết, làm trí làm huệ, làm cứu làm hộ, làm nhà làm cửa, làm còn làm bãi, làm về làm tới, làm cha làm mẹ. Vì có sao? Vì tất cả chư Phật Thế Tôn quá khứ vị lai hiện tại đều từ Bồ thí cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa, nói rộng cho đến chơn như cho đến bất tư nghi giới mà sanh trưởng vậy.

Vậy nên, Thiện Hiện! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tăng thượng ý vui muốn chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật, phải học Bồ thí Ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa, nói rộng cho đến phải học chơn như cho đến bất tư nghi giới. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã học Bồ thí Ba-la-mật-đa nói rộng cho đến bất tư nghi giới, lại nên đem bốn nhiếp sự mà thu nhiếp các hữu tình.

Những gì là bốn? Một là bố thí, hai là ái ngữ, ba là lợi hành, bốn là đồng sự. Ta xem nghĩa đây nên tác thuyết này: Tất cả Bồ thí Ba-la-mật-đa nói rộng cho đến bất tư nghi giới, cùng chúng các Bồ-tát Ma-ha-tát làm thầy làm dẫn, nói rộng cho đến làm cha làm mẹ.

Vậy nên, Thiện Hiện! Các Bồ-tát Ma-ha-tát muốn được hạnh chẳng theo người dạy, muốn trụ bậc chẳng theo người dạy, muốn dứt nghi tất cả hữu tình, muốn mãn nguyện tất cả hữu tình, muốn nghiêm tịnh cõi Phật, muốn thành thực hữu tình, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Sở dĩ vì sao? Vì ở trong kinh Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu thẳm đây rộng nói pháp chúng Bồ-tát Ma-ha-tát đáng nên học. Chúng tất cả Bồ-tát Ma-ha-tát đều nên siêng tu học ở trong ấy.

--- o0o ---